ենթադրելով թէ կրտսերն Տէր Մարտիրոս իր երեսմիա երէց եղբօրմէն գէթ երկու տարի վերջ (1639) *ծնած ըլլայ, այդ պարագային անոր կեանքի տեւողութիւնը կը լինի* 64 *տարի։ Քահանայագործած է* 21 *տարի,* 5 *ամիս և* 4 *օր, ձեռնադրուած ըլլալով* 1682 *Մարտ* 12*ին։*

Դ. ԿՈՄԻՏԱՍ ԿԱՀԱՆԱՑ ՔԻՕՄԻՒՐՃԵԱՆ. — *Երեմիայի կրտսեր եղբօր Կոմիտաս քահանայի մասին հրատարակութիւններ չատ կան։ Մենք, չչեղելու համար մեր ուղեգիծէն, պիտի չանդրադառնանք այդ հրատարակութեանց ու պիտի բաւականանանք ներկայացնելով անոր կեանքի այն կողմերը որոնք անծանօթ մնացած են ցարդ։ Այս մասին մեր գլխաւոր աղբիւրն է դարձեալ Երուսաղէմի պատրիարք Մինաս Ամդեցիի Օրագրութիւնը։*

Ամդեցի մանաւանդ սէր և յարգում ունեցած է դէպի Քիօմիւրճեան ընտանիքի անդամները, այն աստիճան որ մինչև իսկ Երեմիայի «անառակ» եղբօր՝ Տէր Մարտիրոսի անկարգ արարքներուն կը հանդուրժէ ներողաբար, ինչպէս կը նկատուի վերևի քաղուածներէն։ Իսկ Տէր Կոմիտասի նկատմամբ Ամդեցիի սէրը աւելի չեչտուած կը տեսնենք։ Կ. Պոլսոյ մէջ իր անցուցած տարիներուն սերտ ու մտերիմ յարաբերութիւն կը մշակէ անոր հետ, հոգածութիւն ցոյց կու տայ անոր զաւակներուն, զայն իրեն խորհրդակից կ'ընէ, ու իր ուղևորութեանց ատեն իրեն կ'ընկերացընէ՝ Ադրիանուպոլիս, Ռոտոսթոյ և Երուսաղէմ։

Մի՛անկեալ ըսենք թէ Տէր Կոմիտաս, որ ծնած է 1656 *տարուան Ապրիլ* 22*ի լուսնալու գիշերը, մկրտուած է իր ծնելէն վեց օր ետք, ըստ Զէլէպիի Օրագրութեան* (էջ 167)*. «Առաւօտուս Կիրակի* (27 *Ապրիլ*) *ի մեր ժամն (Ս. Սարգիս) գնացաք և կնքեցին զտղան մեր՝ Կոմիտաս անուանեալ»։*